

LJETOPIS
BLAŽA JURIŠIĆA

1891. Rođen 15. siječnja u Vrgadi na otoku Vrgadi. Otac težak Stjepan Jurišić, majka Ivanica rođ. Brnin.
1897. U Vrgadi pošao u pučku školu, koju je završio 1903.
1903. Upisao se u hrvatsku klasičnu gimnaziju u Zadru. Maturirao 1911.
- 1908–1909. Suraduje u listu “Bostan” u Zadru.
1911. Upisao se na Pravni fakultet u Beču.
1912. Upisao na Filozofskom fakultetu u Zagrebu studij filozofije, hrvatskoga i njemačkoga jezika.
1914. Urednik lista “Pravaš”.
1916. Završio studij i doktorirao disertacijom *O pažnji, napose s psihološkog gledišta*. Upisao studij prava u Zagrebu; diplomirao 1921, doktorirao iz prava 1924.
1917. Profesor na Prvoj realnoj gimnaziji u Zagrebu do 1924, zatim otpušten i opet profesor na istoj ustanovi od 1925. do 1932, kada je ponovno iz političkih razloga otpušten i umirovljen.
1919. Uređuje dnevnik “Hrvat”, ponovno uređuje taj list od 1924. do 1926.
- 1921–1936. Član Upravnog odbora Društva hrvatskih književnika.
- 1922–1934. Član porote za dodjeljivanje Demetrove nagrade u HNK-u.
1926. Oženio se u Jasenovcu Elom Halwachs.

- 1926–1945. Član Književnog odbora Matice hrvatske; u Matici je bio zamjenik tajnika 1933–1936, neko vrijeme i potpredsjednik.
- 1928–1929. S Ivanom Esihom uređuje časopis “Omladina”.
1929. Urednik “Hrvatskoga kola” te godine i 1936.
- 1930–1941. Urednik “Hrvatske revije”.
1932. Pripremio za tisak *Rakovicu* Milutina Cihlara Nehajeva.
1933. Sudjelovao u sastavljanju plakata u Krležinu obranu, skupljao potpise za nj i sam potpisao plakat.
- 1937–1939. Profesor III. realne gimnazije u Zagrebu.
1939. Izvanredni profesor Više pedagoške škole u Zagrebu, poslije redoviti profesor.
1941. Ravnatelj Hrvatskog državnog ureda za jezik; u listopadu 1941. podnio ostavku.
1943. Imenovan za redovitoga profesora Mudroslovnoga fakulteta u Zagrebu (12. svibnja–15. studenoga); vratio se na Visoku pedagošku školu.
1945. Iz političkih razloga profesor Visoke pedagoške škole u Splitu (15. studenoga 1945–5. veljače 1949).
1949. Pozvan u Jadranski institut JAZU u Zagrebu, odakle je prešao u Institut za jezik JAZU.
1954. Osnovana je u Institutu za jezik Radna jedinica za onomastiku, a vođenje posla povjereno je Blažu Jurišiću.
1959. Umirovljen.
1974. Umro 10. veljače u Zagrebu. Pokopan na Mirogoju 13. veljače.
1991. Na Vrgadi 13. srpnja održan Znanstveni skup *Život i djelo Blaža Jurišića*. Na Jurišićevoj rodnoj kući otkrivena spomen-ploča. U svibnju osnovna škola u Vrgadi dobila je ime po Blažu Jurišiću. Njegovo ime nosi i škola u Pakoštanima. U zagrebačkoj Dubravi nazvana je Jurišićevim imenom jedna aleja, a u Zadru ulica.

J. L.

BIBLIOGRAFIJA

IZDANJA DJELA BLAŽA JURIŠIĆA

- Psihologija pažnje.* [Preštampano iz “Nastavnog vjesnika” 1922–1923.] Vlastita naklada. Zagreb, 1923. 66 str.
- Problem hrvatske jezične posebnosti.* [Preštampano iz “Nastavnog vjesnika”.] Zaklada tiskare Narodnih novina. Zagreb, 1941. 16 str.
- Nacrt hrvatske slovnice. I. Glasovi i oblici u poviestnom razvoju.* Nakladni odjel Hrvatske državne tiskare. Zagreb, 1944. XV + 194 str.
- Naputak za bilježenje obalnih toponima.* Jadranski institut Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. [Sine loco], 1950. 12 str. [Sine nomine.]
- Naputak za sakupljanje narodnih pomorskih naziva.* Jadranski institut Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Zagreb, [1950] 12 str. + 12 slika [Posebni otisak.]
- Starohrvatska imena dvaju naših otoka.* [Posebni otisak iz 293. knjige “Rada JAZU”.] Odjel za filologiju. Knjiga IV. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Zagreb, 1953. Str. 235–251.
- Opažanja o govornim osobinama zapadne Istre s otocima.* [Posebni otisak iz 61. knjige “Ljetopisa JAZU”.] Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Zagreb, 1956. Str. 396–407.
- Pomorski izrazi u Vitezovićevu rječniku.* [Posebni otisak iz I. sveska “Anala Jadranskog instituta”, Zagreb, 1956.] Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Str. 297–403.
- Rukopisni nautički rječnik Jakova Antuna Mikoča iz 1852.* [Posebni otisak iz II. sveska “Anala Jadranskog instituta”.] Jadranski institut Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Zagreb, 1958. Str. 319–353.

- Glagoljski spomenici otoka Vrgade.* [Posebni otisak iz 327. knjige “Rada JAZU”.] Odjel za filologiju. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Zagreb, 1962. Str. 85–184.
- O našoj pomorskoj terminologiji.* [Posebni otisak iz 1. knjige “Pomorskog zbornika”.] Izdavački zavod Jugoslavenske akademije. Zagreb, 1962. Str. 451–468.
- O produktivnim formantima u tvorbi nomina agentis.* [Posebni otisak iz *Ivšićeva zbornika*, 1963.] Str. 183–190.
- Iz primorske toponimike zadarskog i šibenskog područja.* [Posebni otisak iz 2. knjige “Pomorskog zbornika”.] Društvo za proučavanje i unapređenje pomorstva Jugoslavije u Rijeci. Zadar, 1964. Str. 985–1011.
- Rječnik govora otoka Vrgade. I dio.* Biblioteka Hrvatskog dijalektološkog zbornika. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Zagreb, 1966. 125 str.
- Maretićeve marginalije u Leskienovoj gramatici.* [Posebni otisak iz “Filologije” br. 6.] Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Zagreb, 1970. Str. 83–91.
- Rječnik govora otoka Vrgade uspoređen s nekim čakavskim i zapadnoštokavskim govorima. II dio. Rječnik.* Biblioteka Hrvatskoga dijalektološkog zbornika. Knjiga prva. II dio. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Zagreb, 1973. 255 str.
- Nacrt hrvatske slovnice I. Glasovi i oblici u povijesnom razvoju.* [Predgovor napisao i *Bibliografiju jezikoslovnih radova dr. Blaža Jurišića* sastavio Dalibor Brozović.] Znanstvena knjižnica. Matica hrvatska. Zagreb, 1992. XXII + 217 str. [Pretisak.]
- Nacrt hrvatske slovnice II. Tvorba imenica u povijesnom razvoju.* [Predgovor napisao Stjepan Babić.] Znanstvena knjižnica. Matica hrvatska. Zagreb, 1992. 151 str.
- Dnevnik Blaža Jurišića.* Priredila Biserka Rako. Biblioteka Posebna izdanja. Knjiga 2. Hrvatska sveučilišna naklada. Zagreb, 1994. 598 str.

J. L.

VAŽNIJA LITERATURA O BLAŽU JURISIĆU

- Dr. M. G. [Milovan Gavazzi]: *Dr. Blaž Jurišić: "Psihologija pažnje"*. – "Savremenik", str. 351–352; [Zagreb], 1923.
- Omega. [?]: *Polemika o pravilnom književnom jeziku. Odgovor dra. Blaža Jurišića mjesječniku "Naš jezik"*. – "15 dana", III, br. 3, str. 37–38; Zagreb, 1. veljače 1933.
- Marko Čović: *Hrvatska revija u suvremenoj hrvatskoj književnosti*. – "Hrvatska revija", XIV, br. 5, str. 235–238; Zagreb, MCMXLI.
- Dragutin Gjuric: *Vječni Starčević. Ante Starčević: Izabrani spisi. Priredio dr Blaž Jurišić. Izdanje hrvatskog izdavačkog bibliografskog zavoda, Zagreb 1943*. – "Hrvatska revija", XVI, br. 11, str. 620–621; Zagreb, MCMXLIII.
- f. [Franjo Pavešić]: *Jurišićev "Nacrt hrvatske slovnice"*. – "Novine", IV, br. 153, str. 7; Zagreb, 25. rujna 1944.
- (k) [Kruno Krstić]: *Dr. Blaž Jurišić: Nacrt hrvatske slovnice*. – "Hrvatski narod", VI, br. 1135, str. 2; Zagreb, 14. rujna 1944.
- Pavao Tijan: *Jezična pitanja od jučer i danas. Prilikom Jurišićeva "Nacrta hrvatske slovnice"*. – "Spremnost", III, br. 146, str. 9–10; Zagreb, 3. prosinca 1944.
- Tone Peruško: *Toponimika zapadne Istre, Cresa i Lošinja. (Anali Leksikografskog zavoda FNRJ, sv. III., Zagreb 1956, str. 182 v8^o. Prilog: 30 geografskih karata za toponimiku zapadne Istre, Cresa i Lošinja)*. – "Jadranski zbornik", god. III, str. 441–443; Rijeka–Pula, 1958.
- Antun Nizeteo: *Nauka o hrvatskom književnom jeziku i dr. Blaž Jurišić*. – "Hrvatska revija", XVIII, sv. 1 (69), str. 23–42; München, ožujak 1968.
- Mirjana Gross: *Nacionalne ideje studentske omladine u Hrvatskoj uoči I svjetskog rata*. – "Historijski zbornik", god. XXI–XXII, str. 75–143; Zagreb, 1968–1969.
- Branka Tafra: *Blaž Jurišić: Rječnik govora otoka Vrgade uspoređen s nekim čakavskim i zapadnoštokavskim govorima, II dio, Rječnik, Zagreb 1973*. – "Suvremena lingvistika", br. 7–8, str. 77; Zagreb, 1973.
- Zdzislaw Wagner: *Čakavština u zadnjih petnaest godina. (Bibliografski pregled)*. – "Čakavska rič", III, br. 1, str. 39–70; Split, 1973.

Hein Steinhauer: *Čakavian studies*. Mouton–The Hague. Paris, 1973. 508 str.

-anin [Josip Velebit]: *Dr Blaž Jurišić (1891–1974)*. – “Marulić”, VII, br. 1–2, str. 103; Zagreb, veljača–travanj 1974.

Alenka Šivic-Dular: *Blaž Jurišić. Rječnik govora otoka Vrgade, uspoređen s nekim čakavskim i zapadnoštokavskim govorima, II*. – “Slavistična revija”, 22, št. 1, str. 124–125; Ljubljana, jan.–mar. 1974.

Petar Šimunović: *Blaž Jurišić (1891–1974)*. – “Slovo”, br. 24, str. 233–235; Zagreb, 1974.

Petar Šimunović: *U spomen Blažu Jurišiću (1891–1974)*. – “Onomastica jugoslavica”, 5, str. 167–168; Zagreb, 1975.

Božidar Finka: *Hrvatsko jezikoznanstvo u poslijeratnom razdoblju*. – “Suvremena lingvistika”, br. 19–20, str. 39–58; Zagreb, 1979.

Mirjana Šokota: *Novija čakavska leksikografija i leksikologija*. – “Zadarska revija”, XXXVII, br. 3, str. 199–202; Zadar, svibanj–lipanj 1988.

Stjepan Babić i Dalibor Brozović: *Iz bliske prošlosti našega jezika (III)*. – “Jezik”, 37, br. 4, str. 118–120; Zagreb, travanj 1990.

Dalibor Brozović: *Predgovor*. – Blaž Jurišić: *Nacrt hrvatske slovnice I. Glasovi i oblici u povijesnom razvoju*. Znanstvena knjižnica. Matica hrvatska. Zagreb, 1992. Str. V–XVIII.

Stjepan Babić: *Predgovor*. – Blaž Jurišić: *Nacrt hrvatske slovnice II. Tvorba imenica u povijesnom razvoju*. Znanstvena knjižnica. Matica hrvatska. Zagreb, 1992. Str. 5–9.

Jurišić. 100. obljetnica rođenja hrvatskoga jezikoslovca. Zbornik radova sa znanstvenoga skupa Život i djelo Blaža Jurišića održana u Vrgadi 13. srpnja 1991. Matica hrvatska – Ogranak Zadar. Zadar, 1992. 148 str. [Sadržaj: Šime Batović: *Uvodna riječ; Program znanstvenoga skupa; Pozdravni govori; Zlatko Vince: Životni put Blaža Jurišića; Biserka Rako: Popis radova dra Blaža Jurišića; Dalibor Brozović: O Jurišićevu “Nacrtu hrvatske slovnice”; Božidar Finka: Dijalektološka djelatnost Blaža Jurišića; Petar Šimunović: Blaž Jurišić u ogledalu onomastičkih istraživanja; Stjepan Babić: Jurišićeva razmišljanja o pravopisnoj problematici; Nedo Grbin: Jurišićeva obrada glagoljskih spomenika otoka Vrgade; Tomislav Grgin: Blaž Jurišić pisac prvoga objavljenoga znanstvena djela naše psihologije; Josip*

- Lisac: *Blaž Jurišić i Ivan Goran Kovačić*; Lucijan Kos: *Prinosi upoznavanju povijesti otoka Vrgade*; Blaž Jurišić: *Nad knjigom Jakše Ravlića: Matica hrvatska 1842–1962*, Zagreb, 1963; *Izvodi iz ocjena pojedinih radova u Zborniku*; *Kazalo osobnih imena*; *Kazalo zemljopisnih naziva*; *Kazalo pojmova*.]
- Petar Šimunović: *Blaž Jurišić, o stotoj obljetnici rođenja*. – “Marulić”, XXV, br. 4, str. 445–454; Zagreb, srpanj–kolovoz 1992.
- Marko Samardžija: *Hrvatski jezik u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj*. Biblioteka Jezikoslovlje. Knjiga 4. Hrvatska sveučilišna naklada. Zagreb, 1993. 257 str.
- Petar Šimunović: *Blaž Jurišić (1891–1974)*. – *Portreti hrvatskih jezikoslovaca*. Biblioteka Hrvatski radio. Knjiga 5. Hrvatski radio. Zagreb, 1993. Str. 231–238.
- Radovan Vidović: *Jadranske leksičke studije*. Biblioteka znanstvenih djela. [Knjiga] 68. Književni krug. Split, 1993. 289 str.
- Sanja Vulić: *O rječnicima izvornih čakavskih govora*. – *Rječnik i društvo. Zbornik radova sa znanstvenog skupa o leksikografiji i leksikologiji održanog 11–13. X. 1989. u Zagrebu*. Znanstveni skupovi razreda za filološke znanosti. Knjiga 2. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za filološke znanosti. Zagreb, 1993. Str. 383–387.
- Zlatko Vince: *Prvi jezični članak Blaža Jurišića*. – “Jezik”, 41, br. 1, str. 27–29; Zagreb, listopad 1993.
- Josip Lisac: *Još jedna Jurišićeva knjiga. (Dnevnik Blaža Jurišića. Priredila Biserka Rako, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb 1994)*. – “Marulić”, XXVII, br. 6, str. 1164–1167; Zagreb, studeni–prosinac 1994.
- Biserka Rako: *Životopis*. – Blaž Jurišić: *Dnevnik Blaža Jurišića*. Priredila Biserka Rako. Biblioteka Posebna izdanja. Knjiga 2. Hrvatska sveučilišna naklada. Zagreb, 1994. Str. 7–8.
- Josip Šentija: *Dnevnik Blaža Jurišića*. – “Vijenac”, II, br. 14, str. 21; Zagreb, 7. srpnja 1994.
- Nataša Bašić: *Odjeci Guberina-Krstičevićih Razlika u hrvatskome jeziku i jezikoslovlju*. – “Jezik”, 47, br. 5, str. 179–194; Zagreb, lipanj 2000.
- Josip Lisac: *Faust Vrančić i drugi. Jezičnopovijesni ogledi*. Knjižnica Faust. Gradska knjižnica “Juraj Šižgorić”. Sibenik, 2004. 171 str.

Hrvatski jezik u XX. stoljeću. [Zbornik radova sa znanstvenoga skupa održanoga u Palači Matice hrvatske 20–21. siječnja 2005.] Biblioteka XX. stoljeće. Matica hrvatska. Zagreb, MMVI. 605 str.

Marko Samardžija: *Hrvatski jezik, pravopis i jezična politika u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj.* Hrvatska sveučilišna naklada. Zagreb, 2008. 580 str.

Višeslav Aralica: *Matica hrvatska u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj.* Biblioteka Hrvatska povjesnica. Monografije i studije III/48. Hrvatski institut za povijest. Zagreb, 2009. 221 str.

J. L.